

Ahistavast jälitamisest saab eraldi kuritegu

10.01.2017 Justiitsministeerium saatis valitsusse nn Istanbuli konventsiooni eelnõu, millega kriminaliseeritakse ahistav jälitamine, naise suguelundite sandistav ümberlõikamine ja sundabielu. Lisaks muutub kuriteoks inimkaubanduse ohvrilt seksi ostmine.

„Olukord, kus endine elukaaslane ähvardab järjepidevalt telefoni või kirja teel, avaldab inimese kohta internetis avalikult laimavat infot, jälgib teise käike kodus, tööl või poes, ei ole normaalne. See jätab inimesele tugeva jälje ja riik peab sellise käitumise vastu seisma. Ahistava jälitamisega on kokku puutunud enam kui kümnendik Eesti naistest. Seetõttu peame vajalikuks selline kuritegu eraldi sätestada,“ ütles justiitsminister Urmas Reinsalu.

Euroopa Nõukogu naistevastase ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsioon ehk lühidalt Istanbuli konventsioon, mille Eesti 2014. aastal allkirjastas ja mille ratifitseerimiseks me ettevalmistusi teeme, näeb ette mitmeid õiguslikke vahendeid, mis Eestis on puudu või vajavad muutmist nagu eelpool toodud ahistav jälitamine, lisaks ka naiste suguelundite moonutamine ja sundabielu. Konventsiooni eesmärk on kaotada naiste ja alla 18-aastaste tütarlaste vastu suunatud vägivald, mis on meeste ja naiste jätkuva ebavõrdsuse algpõhjus.

„Sellised teod alandavad inimväärikust ja naisi. Naiste suguelundite moonutamine ei too endaga kaasa meditsiinilist kasu, kuid kahjustab raskelt tervist ning muudab need naised praktiliselt invaliidideks,“ rõhutas Reinsalu.

Osaliselt on need küsimused küll ka praeguse Eesti karistusõigusega kaetud läbi muude isikuvastaste kuritegude regulatsiooni, kuid näiteks ei ole karistatav tütarlapse ümberlõikamisele õhutamise. Samuti pole üheselt kriminaliseeritud ahistav jälitamine ja sundabielu. Muudatustega pikendatakse ka alaealise isiku suhtes toimepandud tegude aegumistähtaega kuni ohvri täisealiseks saamiseni.

Inimkaubanduse ohvrilt seksi ostmise kriminaliseerimise soovitus tuleneb EL inimkaubanduse direktiivist. „Sellega anname ühiskonnale ka üheselt teada, et see ei ole aktsepteeritav käitumine inimese suhtes, keda on nii vaimselt kui füüsiliselt ära kasutatud. Eelkõige tahame vähendada nõudlust sellise teenuse järele,“ rääkis minister.

Statistiline taust:

- Euroopa Liidu naistevastase vägivalda 2014. aastal läbi viidud uuringust selgus, et ligi viiendik naistest on kogenud alates 15. eluaastast ahistavat jälitamist. Uuring näitas, et Eestis oli ahistava jälitamisega elu jooksul kokku puutunud 13% naistest. Kuigi valdavalt on ohvrite hulgas naised, on sellise ahistamise ohvriks langenud ka mehi. Selliste kuritegude hulka kuulub näiteks solvavate või ähvardavate e-kirjade, sõnumite saatmine, telefonikõnede tegemine, avalik internetis ähvardamine, pidev inimese kodu- ja töökoha lähedal põhjuseta viibimine jms.
- Maailmapanga 2015. aasta andmetel on ülemaailmselt naiste suguelundite moonutamise eri vormidega kokku puutunud kuni 200 miljonit tüdrukut ja naist. Maailma Terviseorganisatsiooni hinnangul puudutab see igal aastal miljoneid tüdrukuid ja noori naisi. Viimase 25 aasta jooksul on naiste suguelundite moonutamise levik siiski märkimisväärselt vähenenud; sellele on kaasa aidanud nii laialdane ennetustöö kui rahvusvaheliste ja riigisiseste naise suguelundite moonutamist keelustavate õigusaktide loomine. Kuigi naise suguelundite moonutamist Euroopas otseselt ei praktiseerita, on igal aastal hinnanguliselt kuni paarisajal tuhandel naisel ja tüdrukul oht sattuda Euroopas sellise teo ohvriks.
- Sundabielud on eriti levinud Aafrikas, Lähis-Idas ja Aasias. Sundabielude temaatika on immigratsiooni tulemusena laialdaselt esile kerkinud ka Euroopas. Eesti immigratsioonipoliitikat vaadates võiks meid eelkõige puudutada sundabielude sõlmimise

Ahistavast jälitamisest saab eraldi kuritegu

Avaldatud veebilehel Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (<https://www.ekei.ee>)

ulatuslikkus näiteks Süürias, Iraagis ja Afganistanis. Nendes riikides on ligikaudu 20% sõlmitud abieludest sundabielud, mis on enamasti sõlmitud alaealiste tütarlastega.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/ahistavast-jalitamisest-saab-eraldi-kuritegu>